ERMENİ ARAŞTIRMALARI ÖZEL SAYISI - 'ERMENİ MESELESİNİN GENEL BİR DEĞERLENDİRMESİ' SİNA AKŞİN

AVİM

Ermeni Araştırmaları Dergisinin Ermenilerin Sevk ve İskânının 100ncü Yılı başlıklı bu özel sayısında Prof. Dr. Sina Akşinin 2011 yılında Isıs Pressten çıkan *Essays in Ottoman-Turkish Political History* başlıklı kitabında yer alan Ermeni Meselesinin Genel Bir Değerlendirmesi makalesinin Türkçe çevirisi yer alıyor.

Akşin bu makalesinde Osmanlı İmparatorluğunun çöküş döneminde İmparatorluğun Müslüman/Türk nüfusunun karşı karşıya kaldığı zorluklara vurgu yaparak, aynı dönemde İmparatorluk bünyesindeki Sırp, Yunan ve Bulgar bağımsızlık hareketlerinin nasıl Balkanlardaki Türk/Müslüman nüfusa yönelik baskıya dönüştüğünü ortaya koyuyor. Akşine göre bu süreçte Müslümanlara yönelik açık bir terör ve katliam politikası uygulanmıştır. Avrupa diplomasisi ise söz konusu terörü görmezden gelmiş, ne tür yöntemlerle olursa olsun Osmanlının ulus-devletlere bölünmesinin sağlanması uğruna gayret göstermiştir. Akşin Ermeni meselesinin de böyle bir ortamda ortaya çıktığını vurgulamaktadır.

Akşine göre 1868 Berlin Antlaşması ile başlayan süreçte Osmanlıya, aslında hiçbir zaman Ermenilerin nüfus çoğunluğuna sahip olmadıkları Ermeni eyaletlerde reform yapılması talepleri yöneltilmiş, Hınçak ve Taşnak örgütlerinin oluşturulması ve desteklenmesi sağlanmış ve Balkanlarda uygulanmış ve başarılı olmuş politikalarının da bu bölgelerde aynı sonucu vermesi beklenmiştir. Nitekim Akşine göre Ermeni örgütler Balkanlarda Müslümanlara dönük terör faaliyetlerinin bir örneğini Anadoluda hayata geçirmişlerdir. Ancak bu gayretler üç sebeple sonuçsuz kalmıştır:

1) Ermenilerin bulundukları bölgelerde nüfus çoğunluğunu oluşturmaması

2) Doğu Anadolunun Avrupalı güçlerin kolayca hareket etmelerini önleyen coğrafi koşulları

3) Ermenilerin girişimlerinin Jön Türk hareketinin devrimci dönemi ile örtüşmüş olması

Akşin bu dönemde yaşananların, Ermenilerin hem kurban hem de Türklere karşı kahramanca mücade eden savaşçılar olarak gösterildiği iki birbiriyle çelişen farklı söylem etrafında şekillendiğini göstermektedir. Akşin Ermenilerin acısının paylaşılması ve küçümsenmemesi gerektiğini ifade etmekte, ancak bugün bu meselenin artık çözülmesinin de gerekli olduğunu, bunun için Müslümanların acısının da paylaşılacağı ve

anlaşılacağı, Ermenilerin Türk/Müslümanlara uyguladığı mezalimi gözönünde bulunduran ve böylece karşılıklı empatiye zemin oluşturan, tarihsel olayların bilimsel olarak incelenebileceği bir çözümün bulunması gerektiğini vurgulamaktadır. Nitekim Akşin, Ermenilerin söylemleri ve girişimlerinin Ermeniler lehine bir başarıya dönüşmekten uzak olduğunu belirtmektedir. Zamanla abartılı söylemlerin etkisiz kalarak daha bilimsel ve ılımlı görüşlerin Batı akademisi ve kamuoyu nezdinde kabul göreceğini ve böylece sembolik bir uzlaşmanın ve akademik bir tartışmanın da mümkün olabileceğini ifade etmektedir.

Dergiye abone almak veya yeni sayı temini için **şu formu** doldurup faks, posta veya eposta ile aşağıdaki adrese ulaştırınız.

YILLIK ABONELİK ÜCRETİ POSTA DÂHİL 25 TL

İSTEME ADRESİ: Süleyman Nazif Sok. No:12/B D:3-4 06550 Çankaya/ANKARA

Banka Hesabı: Terazi Yayıncılık, Garanti Bankası-Çankaya/Ankara Şb. 181/6296007

Posta Çeki Hesabı: Terazi Yayıncılık, Ankara/Çankaya/Merkez 5859221

IBAN NO: TR960006200018100006296007

Tel: 0 312 438 50 23-24

Faks: 0 312 438 50 26

E-posta: teraziyayincilik@gmail.com

Yazar Hakkında :

Atıfta bulunmak için: AVİM, . 2026. "ERMENİ ARAŞTIRMALARI ÖZEL SAYISI - 'ERMENİ MESELESİNİN GENEL BİR DEĞERLENDİRMESİ' SİNA AKŞİN ." Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM), Yorum No.2015 / 95. Temmuz 02. Erişim Ekim 30, 2026. https://www.avim.org.tr/tr/Yorum/ERMENI-ARASTIRMALARI-OZEL-SAYISI-ERMENI-MESELESININ-GENEL-BIR-DEGERLENDIRMESI-SINA-AKSIN

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE
Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax**: +90 (312) 438 50 26
@avimorgtr
https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi
E-Posta: info@avim.org.tr
http://avim.org.tr

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır